

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi romai kath. irodalmi társulat heti közlönye.

Megjelenik minden szombton. — A társulat minden rendű tagjai a lapot agdíjajukért kapják. — Nemtagok részere előfizetési díj: egészszere 4 frt félszere 2 frt, negyedszere 1 frt.

Ugy a Lap szellemi részét illető cikkek, mint az előfizetési pénzek a „KÖZMŰVELŐDÉS” szerkesztőségének Gyulafehérvárra a várba küldendők.

Válasz.

Felhívást kaptunk a »Magyar Kereskedő-Ifjuság Országos Szövetsége“ t. cz. központi választmányától, hogy lapunkban is a fönnebb említett szövetekezéstről egy iránycizkiket, illetőleg vezércizkiket közrebocsássunk s hogy azon lappéldányt, melyben a szövetségről megemlékezünk, a szövetség központi irodájának küldjük meg.

Noha e szives felszólítás azon részének, melyben a cikkeknek — arra való tekintetből, hogy az országos Congressus megtartása közel állott — mielőbbi kibocsátására felszólítottunk, különösen azon okból nem felelhettünk meg, mert a szövetség felől teljesen még nem voltunk tájékozva: most, hogy a Kolozsvárott tartott Congressus lefolyásának bő leírása előttünk fekszik, a beccses felhívásnak készséggel óhajtunk eleget tenni, azon reményben lévén, hogy a post festa jövő, de jóakaratu és barátságos hozzászólást a késedelem nem fogja egészen értéktelenné tenni.

Mindenek előtt örömrünknek kell kifejezést adnunk a fölött, hogy a magyar kereskedő ifjuság országos szövetsége harmadik Congressusának sok jóra vezethető határozatai hazánk e bérczes kerületében keletkeztek. Igaz ugyan, hogy e Congressuson is nagy kiáradása volt a sok beszédeknek, nagyobb bősége a külső látványosságoknak s legnagyobb halmaza a lakomáknak; de hisz e nélkül — úgy lát szik — semmiféle magyar vállalat már nem is lehetséges, ugy, hogy ma-holnap e jellemző mondás mellé: „Sirva vigad a magyar“ majd a következő is sorakozik: „Csak lakomázva tervezgethet a magyar.“ Hanem a szellem, mely e hazarészt már a magyar királyság első századaiban arra terelé, hogy a nyugot és kelet közti kereskedelem egyik legne-

vezetesb közvetítőjévé lett, e mulatozások közepett is újból felvillant s oly két utat világított meg kereskedő polgártársaink számára, a melyeken nem csak maguk részere a haladás, gyarapodás és jobb megélhetés eszközeit vivhatják ki, hanem a haza egyik legnagyobb érdekének szolgálatában a nemzet előhaladását is tetemesen előmozdítják. Értjük különösen azt a két megállapodását a Congressusnak, hogy a) Deil Jenő indítványára kimondta, miszerint a magyar ipar terjesztése és emelése érdekében eddig megindított országos mozgalomhoz csatlakozik s maga részéről ez érdekekben mindent megtenni igyekszik; mely igyekezetének legott gyakorlati érvényt is szerzett, elfogadván Sándor József kitünő és lelkesítő szép beszédjére ugyanennek következő indítványát: mondja ki a congressus, hogy a magyar kereskedő ifjuság a hazai ipar megismerése és ismertetése czéljából a maga társulataiban, tagjaiban, természetesen felszólítva az érdekelt iparosokat is, önmegadóztatást ró magára, fillérekből egy alapot teremt, melyből (iparunk minőségét, terjedelmét és előállítóit) ismertető forrásmunka megírására pályadíjat tűz ki s a legjobb munkát terjesztés végett sokszorosítandja; és hogy b) Sztéryni Józsefnek keleti kereskedelmünkre vonatkozó indítványait a jövő congressuson tüzetesen fogja megvitatni. E kettő: honi ipartermékeink elárúsítása és iparcizkkeink számára a keleten piacokat szerezni, az, a miről mondhatni: ez a legszükségesb; melynek létesítése többet használand, mint prédikálni szerető miniszterünk minden prédikációja és valamennyi szakiskolája; mert ezek nem teremtik meg az ipar és kereskedelem felvirágzását, hanem az iparcizkkek számára megszerzett kelendőség teremti meg majd a szakiskolák szükségességének elismeré-

sét és azok fölépítését is. A honi ipartermékeknek az idegenek helyett itthon való elárusítását illetőleg Zsigmond Dezső, ez üzletembereink közt a legkitűnőbbek egyike, volt az első, ki fájdalommal mondta ki székfoglaló beszédében, hogy éppen saját hazánkfiainak a kereskedők azok, kik még ez idő szerint az idegen ipar legnagyobb terjesztői. És a szeget csakugyan a fején találta. Nézzen be valaki, például Erdély falusi kereskedőinek üzleteibe s alig fog azokban egy kis álványra, vagy fiókra találni, melyekben honi iparcikkek volnának. Egész boltjok teli van külföldi árukkal, még pedig a legselejtebekkel, miket népünk, mert olcsóbb, iparunk és saját kárára már csaknem kizárólag használ. Azért örvendünk a kereskedő ifjuság congressusának azon határozatán, hogy a magyar ipar terjesztése érdekében megindított mozgalomhoz csatlakozik s a Sándor József által indítványozott ismertető forrásmunka megírását és terjesztését lehetségessé tette.

Mi a keleten szerzendő piacok ügyét illeti, e piacok felkeresése és elfoglalása is ép oly szükséges a magyar állam sokféle érdekére nézve, mint a mindennapi kenyér. És itt kezdődik az a tér, melyen mint a „Közművelődés“ napszámosai némi jogosultsággal szólhatunk a Congressus által felkarralt ügyekhez.

Első, mit kereskedő ifjaink figyelmébe ajánlani bátorkodunk az, hogy főczégek: „A magyar kereskedelem“ aegise alatt azon törekvés legyen, hogy ama idegen tájakon e kifejezés: magyar kereskedő egyenlő legyen azon jeleggel: becsületes kereskedő; hogy tehát a lábrakapott határnélküli concurrentia piszkos és becsületterontó üzelveinek gyökeres kiirtására törekedjék. Ez eleve áldozatokba is kerülhet, de in ultima analysi a haszonnak is legtartósb bázisa. Másodszor lebegjen mindig szemök előtt az, hogy a kereskedő a műveltség terjesztésében az lévén, mi az utász a hadseregben, a magyar kereskedőnek arra is kell tekintenie, hogy a magyar nemzet hivatásának egyik szép részét a kereszténység ügyének előmozdítása képezi ép kelet felé.

Ugyanazért nagy örömünkre szolgált, hogy a „Magyar kereskedő-ifjuság országos szövetsége“ a Kolozsvártt tartott Congressus programjának első helyére a nyilvános istenitisztelel megtartását tüzte ki. A Jove principium mondák már a régiek s a kereskedő ifjuság ezzel bizonyára vallás-erkölcsi érzelméről a legszebb bizonyítványt állította ki. Ez eljárása és Brutty János azon indítványának elfogadása, miszerint kéressék fel Zsigmond Dezső tiszt. elnök, hogy mint országos képviselő tegyen megfe-

lelő lépéseket az országgyűlésen a vasárnapi munkaszünet törvényes szabályozása végett, szép ellentétül tünt fel az iparosok országos gyűlésének mély sülyedésről tanuskodó azon eljárásával szemben, melynél fogva egy nagy frázisokkal dobálódzó iparos indítványára a vasárnapi munkaszünet ügyét a napirendről levette és így többségében azon hajlamáról tett országos tanuskodást, melynél fogva az embert gépnek, a mammon szolgálatára teremtett eszköznek tekinti és a magasb szellemi életről minden felfogást nélkülöz. Sok szerencsét kívánunk a derék magyar kereskedő ifjuságnak az ily szépen és sikeresen megkezdett pályán!

V.

Az eredeti bűn történelmi valósága, következményei és a megváltás szükséges volta.

(Vége.)

A perzsák vallási meggyőződése a Zoroaszter rendszerében nyert alakot. A Zenda-vesták már nem nyujtanak oly világosságot, hogy a nép vallási meggyőződését átlássuk, mint a megelőzőké, mert a föld sok világalumni küzdelmeinek lévén színhelye s több nép meggyőződéséből alakulván, fényéből sokat vesztett. Azonban itt is megtaláljuk az ima u-alta aranykort s fel azon hitet, hogy a halál a bűn következménye. A megváltás tanára utal azon hit, hogy midőn Ormuzd és Ahrimán a világon megosztottak, az ember sorsa, daczára minden bűnének, az éghez kötvé. (Schneider eml.)

Az egyiptusiak vallása nagyon hasonlít az indusokéhoz, legalább a megszólaltatott hieroglyfek ugyanazon képét mutatják. A mit a zsidó népnél Noé, Ábrahám, Mózes, Dávid, Izaiá, Jeremias, Ezekiel, Dániel s a többi látnokok oly főségesen égi ihlet erejével teljesítettek s hirdettek s a bünt eltörlő isteni áldozatot, azt itt a bölcsek végezték. Bár mindannyian csak sejtve látták előre, készítették az embereket tentartani még a testet is azon nagy-szerű pillanatra, midőn az eljátszott boldogság csillaga felmerül. Az Iris és Osiris alatt egy nagyszerű eszme rejlik, mely a lényeknek csak halvány felületét érinti. — Rövid rajzunkban hátra vannak még a görögök és rómaiak, kiknél a vallási szövevényt bölcséleti rendszer szabályozta s a kiknél a paradicsomi hagyományok legérthetőbb s legvilágosabb képekben nyertek kifejezést.

A hellen istenek, mindannyian az emberi természet kívánalmái, mely természet eltévesztvén a mindent helyettesítő végtelent, a részletességben keres kárpotást. Egy nagy szükségérzetet fejeznek ki azok, mert az emberi önállóság elveszett. Küzdenünk kell, hogy az Olympusra emelkedjünk, hová az emberi bűn nem férhet. De legtöbbet fejez ki e dalokban a kedves kesergés, mely az ember jobb sorsra való méltó voltát siratja.

Herodot emliti a Lynos-féle gyászdalokat, melyek sirnak a lélek elveszett szépsége felett, telve reménnyel, hogy az ismét helyreálland.

Különben a görögöknél a vallási meggyőződés legtisztábban a bölcsészek által adatik elő. Már pedig Pherecides, Thales, Heraclitus, Empedocles a lélek halhatatlanságát azért védik, hogy a lélek megtisztulhat majd azon szennytől, mely természetét most áthatja ugyan, de csak hozzá ragadott. Socrates, Plóto s Ari-stoteles, kik tollukat a gondolatba mártották a ker. atyák szerint azon meggyőződésüket tartják kétségbevonhatatlannak, melyek a szt. írással rokon eszmékkel telítvék.

Eddig nem is említettük a görög mythologia azon helyeit, melyek csak az igazság alakjában térnek el a szt. írástól és pedig azért, mert bár görög eredetűek, világosabban a latin költők által vannak feldolgozva.

Első helyen említendő itt Ovidius, ki az emberi nem „négy kora“ alatt 4000 év küzdelmeit írta le characteristicus vonásokkal. Az aranykor, melyet a chinaiak szerint Po-hi, az Aegyptusiak szerint Typhon gyilkossága Osirisen vett el az emberektől, Ovidiusnál úgy van leírva, hogy csak Adámot kell beleképzelnünk. Ovidius itt azon meggyőződést fejezi ki, melyet Proudhon így vall meg: „valami ős boldogság és bűn hitágazata az emberiség egybehangzásán alapszik, és ez által a valószínűség legnagyobb fokára emelkedik. Arany-kort jelez Ovidius, melyet az emberek bűneik által elrontottak, felforgattak. Mi ez, ha nem a paradicsom a rajta átromboló bűn zivatarával? Ugyancsak ő nála van leírva a Deucalion és Pyrrha meséje, melyet csak a mythologiai búrokból ki kell fejtenünk, hogy előttünk álljon az özönvíz történelme az emberi nem elszaporodásával.“

De legnemzetesebb Virgíl Aeneása, mely önmaga egyedül állítja szemünk elé a bukott ember történelmét, ki a feldult Trója, a paradicsom kapujánál a szenvedélyek hajójára szállva új hazát keresett, hol visszanyerje azt, a mi elveszett. S nevezetes ennek különösen azon része, hol az alvilágot nyitja meg előttünk, hol a vétek bűnhődését elnyeri s melynek Stix folyója a kereszttség szép symboluma, melyben a lélek tisztátalansága lemosatiz. Még csak az égből tüzet kérő Prometheus regéjét figyeljük meg. Nem Adámot látszik-e ő utánozni, kit fenhéjázása a szenvedés és nyomor szirtjéhez kötöztött? Legalább a rokonság oly mélynek látszik, hogy az ellenkezőt állitanunk nem lehet.

Fölhoztuk pedig ezeket röviden, mint legfőbb nézetet az ó-kor népeinek azért, mert egyszer egészen ismeretesek s másrészt ha nem is az összes politikai, de legalább az egész vallási életük e körül forgott, tehát ezekből kell megítélnünk, mily viszonyban állottak az őslápot és az eredeti bűn tudatával. S valóban, mindezekből csak le kell vonnunk a következményeket s befogjuk látni, hogy az eredeti bűn a természetéhez volt növe s annak sulya alatt az emberiség módokat keresett, melyeken hiányzó tudását kielégítve a lelkében fölmerülő képet utánozza. Hogy ezen közben számalomra méltó tévelyekbe sülyedt s hogy a gyenge utánzathoz ragaszkodva az igazság lényege teljesen elhomályosult előtte, az állításunk ellen semmit sem bizonyít. Hiszen mindenről eltekintve és ez a legfőbb bizonyítékunk — ott vannak az áldozatok. Érti az ember, hogy ő bűnös és cselekedetei büntetést érdemelnek, de másrésztől érzi azt is, hogy

a bűn kiengesztelhető. Mit teszen? A mit legnemesebbnek, de egyszersmind bűnei forrásának tart — a vért meg akarja váltani más vérrel. Ezt teszik a zsidók is s ezt teszi minden nép, de nemcsak azon jelentőséggel, hogy javainak urául Istent ismeri el, hanem önmaga váltáságául.

Hogy mily kínos küzdelmet érezhetett az érzékeny emberi kibel, mely nem tudta biztosan, hová kell fordulni, ezekből kö etkezethetjük. Érezték Ciceróval szólva, hogy az ember a mostoha természetől született, világra jöve törékeny testtel, fáradó tagokkal s rosza hajló lélekkel, érezték, de nem tudták tisztán, hogy miért. Sőt még maguk a zsidók sem szabadulhattak ki a bűnös test és rosztól, minduntalan ott állottak a bálványimádás örvényének szélén s csak a legnagyobb testi csapások voltak képesek ébren tartani a hitet annak elfogadására, ki a kegyelem szárnyait hozá magával, felemelni az embert az igaz Isten ismeretére s hivatásának magasztos öntudatára. Hogy a zsidó nép, mint mindenik a látható Isten után vágyakozván, nehogy bálványozáshassék, meg lett neki tiltva az is, mi a vallás után a legfőnségebb: a művészet. Hiába! Ujra ismételjük, hogy a mi a pogányság, a Kr. előtti 4 század történelmében legfőbb vonás — az a szükség érzet, melyen Istent maga közé kívánta személyesen jósága és igazságával.

Az ó-kor tehát szükséget szenvedett, s mert teljesen a segítségét fel nem találta, fejét vesztve rohant arra az urra, hol, ha lelkét nem, legalább testét kielégítheté.

A pogányság lép'e alatt nagy titok rejlik. Ha az eredeti bűn a boldogság vágyát kiöli, ugy lehetetlen lett volna a megváltás, mert a természet lett volna megsemmisítve. S mert ki nem halt az esengés Isten után, azt kell mondanunk, hogy az természetes volt és nem hiu. Föl kellett tehát ismét emelkednie azon tiszta tudatra, melylyel Istent megközelítheti. De hogyan? „Ellenkezést vetek között és az asszony között, a te ivadékod s az ő ivadéka között; ő megrontja fejedet s te sarka után leselkedel,“ mondá az elveszett paradicsom kapujánál. Ez azon remény, mely az emberiséget undok tévelybe közepett is biztosan vezérlé s mely nem engedte kétségbeesni, s melyet az még miután külön nemzetekre szakadt — a mint látók — igyekezett formába önteni.

Nem is kell mondanunk, hogy ez tán Isten részéről bámulatra méltóbb tény volt, mint a teremtés. Itt a szeretet akkor könyörült, midőn a halátlanság tőle eltordult.

S aztán ne itéljük könnyen a pogányság felett! A pogányság legalább nem akarta kiölni magából a tudatot, hogy ő bűnös és büntetésre méltó s ugy a római, mint mindenik ő kori birodalom akkor kezdett szétbomlani, midőn a bünt nem ugy érezte, mint a természetéhez ragadó roszt, hanem mint természetes kívánalmat és szabad utat nyitott a szenvedélynek, a szemérmelenségnek.

Mai korban a bűnös állapotnak ez utolsó jelentősége kezd érvényesülni, midőn az elvakult elme szenvedélyeit emeli a régi bálványok helyébe, mert nem tudja, s nem ismeri az eredeti bünt, de nem is akarja ismerni.

Azokban reményünk most is van. A végtelen tevékenységű Lény nem szűnik szeretettjeit vezetni azon cél felé, melynek elérésére teremtette. Azt mondják, arra csuda kellene. Jól van! Hogy Isten a bűnös embert elveszti,

nem engedi, ez egy csoda, melyet az ember csak azért nem becsül, mert az Éden kapujától kíséri és szüntelen szemei előtt lebeg, de a mely minden bizonynyal a korunkon rágodó mély sebre is megtalálja a gyógyírt, az enyhítő balsamot.

Gáspár István.

T Á R C Z A.

A tyukfiak.

Büszkén kanyarga szédítő magasban,
A bércz szülötte, a királyi sas,
S majd a felhőkbe rejté természetét, — majd
A földre szállott játszi könnyűséggel.
Bámulva nézték ezt a tyukfiak,
Csucsáról a magasra halmozott
Szemétdombnak s így szóltak nagyravágyón:
„Hisz szárnyat nekünk is adott az ég,
Mért ne kísérlenők meg úgy repülni!“
A hol a domb meredek volt s magas,
Onnan próbáltak fölrepülni, de
Erőlenül a földre hulla mind;
Egyik lábát, — nyakát törte a másik,
S jajgatva sántikált nehánya el.
A bölcs komondor kezdte hahotázni,
S a bénákhoz lépdelve, így beszélt:
„Tanuljátok meg, dőre tyukfiak,
Tanuljátok meg, hogy a törpe, ha
Az óriások utjára lépni bátor:
Nyakát szegi s nevet rá a világ.
Ne merjen senki többet, mint a mennyit
A természet megadta mernie;
A sas repülhet a felhők között is, —
A tyukfi csak kaparjon a szeméten!“

Fülöp Árpád.

Uti emlékeimből.

I.

Bécestől-Gráczig.

Prokupek Sámuel.

„Payerbach,“ után kezdődnek a Semmeringnek bámulatra méltó építményei. A Schvarza völgyét egy 20 meter magasságu viaducton átszelve, alattunk nyulik el a bájos szépségü reichenau-i völgy, háttérében a sziklás „Raxalp“-ra támaszkodva. Viaductra alagut, alagutra viaduct következik. Majd égig nyuló sziklák aljában, majd tátongó mélység fölött, törmelékeny, meszes föld mellett, melynek süppedékes oldalát emberi kéznek kelle megkötnie, nehogy a vasutra omoljon. A vad hegyi patakok, a legkisebb ér számára pompás csatornák vannak építve, hogy habzó vizeik ártalmatlanná téve a völgybe lejuthassanak. Robogva vonul a vonat be az alagutakba, melynek falai viszhangozzák a dörbörgést. A forró napsugár

után éj sötétség nehezedik a vonatra; a coupékban égő mécs kísérteties fényt áraszt, önkéntelen vala ni borzadály féle fogja el az ember keblét s csaknem örvend midőn virradáshoz hasonló félhomály kezd dereageni s egy tordulat után ujbol látja a kék eget s rájta Istennek ragyogó napját. Minden fordulatnál új meg új hegyóriások tűnnek fel s egy-egy percze bepillantást engednek erdőkoszoruzta, sziklás ölübbe, honnan a smaragd zöld fűben legelésző tehenek kíváncsian pillantanak a kigyóként sikamló vonatra. Lenn a völgyben hosszú fehér száragként húzódik az országut; néptelen az most ily forró melegben, nincs kedve senkinek sem vándorolni.

„Klamm“ állomásnál új panoráma nyílik meg. A sűrű erdőkkel fedett Sonnevendstein lábánál Maria Schutz bucsujáró hely látszik, alant a mélységben, sziklák között Schottvien mezővárosának házai és templomai intenek felénk, míg jobbra egy sziklás magaslatról komoran néz le Stajersországnak hajdani kulcsa, a romjaiban is hajdani nagyságát hirdető Klamm vára.

Több alagut és viaduct után következik a boltozatos karzat a Veinzettelvandon, mely csak félig alagut. A sziklák ernyőként borulnak az utra, míg a mélység felőli oldalán hosszabb, rövidebb ablakok nyílnak, mint megannyi páholyok. Az emelkedés folytonosan tart. Ezen a vonalon találkozott az emberi ész a legtöbb nehézségekkel, melyeket azonban szerencsésen legyőznie sikerült. Breitenstein után következik a Semmeringnek legmagasabb viaductja a 64 meter magas, három emeletes viaduct a „Kalte Rinne“ nevű mély ut fölött. A coupe ablakán kikönyökölve, visszafelé tekintvén méltányolhatjuk a megtett utnak bámulatos építményeit s egyszersmind gyönyörködhetünk a vidék vadregényességében, különösen a szédítő meredek oldalaival borzadályt keltő Rax hegynek szemléletében, melynek mély hasadécai közül még most is hó fehérlik felénk.

Következik „Semmering“ állomás 878 m. magasságban. Innen nem messze éri el a pálya legmagasabb pontját a 896 m. magasságot. Álljunk meg egy percze s vessünk pillantást a magas alpesi világban.

A vonat mellett az elmaradhatlan kellner inasok között alpesi virágokat áruló gyermekeket látunk futkosni, kik le és fel futkosva kínálják szép csokorba fűzött ritka virágukat. Az indóház feletti magaslatról hívólag int a „Südbahn“ által épített Hotel. Kedves tartozkodási helye sok kirándulónak. Lenn az országot mellett a „János főherczeg“ vendéglő közelében áll VI. Károly császárnak emlékköve, ki ez országotat építtette. Az emlékkövön e felírás olvasható „aditus ad maris Adriatici littora.“ Fenn az állomás melletti sziklatalban meg emlékköve a Semmering vasut genialis tervezőjének és építőjének Gega lovagnak.

Fájdalom e tündér szépségü helyet már el kell hagynunk, mert nyughatatlan mozdonyunk már fűtől és tova rohanunk. Ime ujjal a föld nyitja meg torkát s az 1431 m. hosszú Semmering alagutban dübörög vonatunk. Ez alagutról az a nevezetes, hogy télen a beszívárgó víznek megfagyását megakadályozandók fűteni kell és ajtókkal van ellátva. Ezentul már Steierországban vagyunk. Üdvözöllek tündér szépségü országot! Üdvözlöm zöldelő he-

vidéket, gyönyörű völgyeidet, barátságos lakóidat! A szorgalom szűk völgyeidet paradicsomkertté varázsolta vallásosság őrzé meg fiaidat eredeti romlatlanságukban. Ha falvaid, városaid mindenütt a jólét képét sugározzák felém; ha fiaid piros orczáján a szív jóság kinyomatát látom, nem csodálkozom: hiszen a minden halmon, magaslaton feltűnő csinos templomaid, kápolnáid bizonyosságot tesznek arról: miszerint a bércz fiainál legelső az Isten és az Ő anyaszentegyháza; hogy a civilizatio rohasztó szelének nem sikerült e kies ország lakóinak szívét megmérgezni.

Vigan halad lefelé a vonat. A vadregényes, sziklás hegyek, barátságosabb vidéknek adnak helyet. Minden oldalon mosolygó völgyek nyílnak szétszort házakkal, vigan csörgedező patakocskákkal. Spital falu az első állomás Steierországban, ezután a kellemes Fröschnitz völgyön keresztül Mürzuschlag.

Mürzuschlag 3000 lakossal bíró városka, kiindulási pontja a turistáknak, kik innen vándorolnak a Steier havasok közé! Innen kezdve a völgy mindinkább népesedik. Virágzó falvak és városok, melyeknek házai majdnem kivétel nélkül festői veres cserepekkel fedvék, pompás templomok, ódon várkastélyok, regényes várromok, tüstölő gyárok váltják fel egymást és bilincselik le a kíváncsi utazónak figyelmét.

Az ódon kastélyok és várromok sokasága szembe-tűnő. A mozgalmas multnak emez élő emlékei tanui levéne- nek a szebb idők áldásos működéseinek, midőn a munka gyümölcsseit nem kell többé félteni rabló lovagoktól, midőn nyugodtan hajthatja le fejét a napi munkában elfáradt pór, nem kellvén tartania attól, hogy vad török és tatár hordák ordításai ébresztik fel őt álmából, kik eljörtek őt vagyonától, szabadságától és életétől megfosztani.

A Mura melletti Bruckhoz értünk már. E barátságos városka a Mürz és a Mura összefolyásánál fekszik. Hires turista állomás. Felette fekszenek Landskron várának romjai, melyek az 1792-ki égés s a francziáknak többszörös ostroma óta komoran merednek le a völgybe.

De im a nap is elvégezte mára munkáját! Nyugodni készül. Biborpir jelzi utját; míg ő nagy, vörös tányérhoz hasonló képpel bujosdit játszik a hegyek órmai között még. Sugarai, melyek egész délután oly nagy forróságot terjesztének lankadni kezdenek. Játsszian ragyogják körül amaz ódon várkastély tornyait. A várkastély megelevenedni látszik; vértés lovagok csoportja, apródok serge, nemes hölgyek deli paripákon robnak ki a fevónó hidon. Oh de mindez csak képzelet, visszaemlékezés a képtárakban látottakra. A sugarak most a torony keresztjére esnek. Tundértényben uszik a megváltás jele, vakító világosságot lövell maga körül. Hűs szellő kezd lengedezni; lágy selyemkendő sem törölhetné le homlokadról gyöngé- debben a veritéket. Kelet felől a hold üti fel halvány arc- zát; bucsuzó napsugár, felkelő hold bűbajos fényben egyesülnek s a különben is nagyszerű vidéket kimondhat- latlan széppé varázsolják.

Az állomások gyors egymásutánban következnek. Minden jel egy nagyobb város közelségére mutat. Hatal- mas gyárok tűnnek fel, melyeknek kéményei már nem füstölögnek, jeleül, hogy a napi munkát bevégezték. A festői öltözetű köznép; a zöldes ruhájú, havasi virágok-

al kfelbokkrétázott steier vadász helyét városiasan öltözött urak és delnök foglalják el. Katonatiszti kardok csörtetése hallszik az állomás peronján, hol vonatunk megállt.

Ez Gosting a gráciak kedves mulató helye. A rozsás kedélyű kirándulók helyet foglalnak a coupékban s felé- lenküik azokat.

Már látszik a hegytársaitól elvált s a kiszélesedett völgyben egyedül álló Schlossberg, melynek lábainál Grácz elterül. Hatalmas fűtőolés, fékezők zakatolása, ki- világított nagy indóház, számtalan vagon, hordárok, bér- kocsisok kiabálásai jelzik, hogy Steierország fővárosába megérkeztünk.

(Folyt. köv.)

KISEBB KÖZLEMÉNYEK.

— **Primitia.** A kies „Csikországnak“ nemes szent Imre községének f. hó 15-én a nap ünnepén kívül más, lélekemelő ünnepe is vala. Ekkor tette ugyanis Ntisz. Csató János ujaldozár 18 évi részint a Muzsák hajlékában, részint pedig Jézus az isteni Mester iskolájában — átélit küzdelmeire a koronát, bemutatván a Mindenhatónak első szent Misedozotát. A természet által is felékitett ama napon, melyről mindnyájan, de főleg az ünnep központja és a községi hívek. méltán elmondhatják a szoltárossal: „Haec dies, quam fecit Dominus.“ — délelőtt 11 óraker lé- ptt az ujmisés az ur oltárához egykori szeretve tisztelt mestere és tanítója Ns. és ft. Imets F. Jakó t. főesperes és cs. somlvói tőgymn. igaztató ur vezetésére — és a teljes számban a primitians tisztetére összegyűlt kerületi pap- ság és a növendékpapok segédlete mellett, hogy a mit szíve annyira ohajtott, s mire Aronként kiválasztatott, megkezdje a leszentebb papi ténykedést, a vérnélküli ál- dozat bemutatását. A szónoki tisztet ft. Hoszszu Ferencz csikszentkirályi plébános ur teljesítette, ki a napi evange- liumnak — ez ünnepélyre is találó — ama szavaiból: „Mária a legjobb részt választotta, mely soha el nem vé- tetik tőle“ kiindulva a napi rend hasznosságát és annak terheit tejtette szívet és észét egyaránt megindító remek beszédben. Majd a primitians lépett ismét az oltárhoz, hogy a mit a Szentlélek segítségül hívása mellett megkezd- tett: a szent Misé-t tovább folytassa. Mised után az uj ál- dozár a papságra, özv. édes anyjára, testvéreire, a nagy szánu rokonokra és a jelen volt hívekre áldását adta, mely ténykedés nem egynek forró öröm könnyeket csalt szem- beibe. — E helyen elismeréssel kell megemlékeznem ama buzgalomról, melyet Isten dicsőségének emelésére, a hí- vek lelki épülése — és gyönyörködtetésére a helybeli kán- tor ur, továbbá, tő Szánthó Károly és Németh Gyula papnövendék urak kifejtettek, mennyiben a két első az utóbbinak nagy gyakorlatról tanuskodó orgona kísérete mellett oly szép duett- tel emelte az ünnep magasztos- ságát, mely sok fővárosi és más dalárda — tisztelet a ki- vételeknek — énekét háttérbeszoritáná. Véget érven a temp- lomi szertartás, az újpap tisztelőit a helybeli plébános ft. Veres Sándor ur asztalánál gazdag ebéd várta, melyen, hogy ősi magyar szokás szerint pohárköszöntések is vol- tak alig kell említenem.

Először az ujmisés emelt poharat, s igen szép be-

szédben éltette a kegyelmes Főpásztort, a ki őt a papnövendékek, majd pedig a presbyterek sorába iktatta; s vele együtt megemlékezett az egyházmegyei papságról is. Azután Ns. és Ft. Imets F. Jákó ur emelt szót az ünnep hő-sére s beszédeben a Csatócsaládnak kimagasló alakjait, mint megannyi követésre méltó példát állította a fiatal Csató sarj elé. Majd a házi gazda a primitians édes anyjára, a manuductor a szónokra, az oktányára, a papságra, a helybeli intelligentiára, mások ismét másokra emeltek poharat, mialatt a jó tövisi bor meghozta a kedvet, csak az volt lehangoló, hogy földünk világító lámpája nyugvársra készülvén hazatakarodót diktált, mit a távoliabbak tudomásul vévén eltávoztak, a fiatalság pedig a szülői háznál muzsika szónál fejezte be a nap örömeit. Mi kik e magasztos ünnepélynek tanúi voltunk, szívünk-ből kívánjuk, hogy a primitians egy boldogan és áldáso-san atélt félszázad után legyen secunditians. Faxit Deus!

Egy papnövendék

— **Vidéki levél.** Szent István napja valási ugy, mint nemzeti szempontból Piskinek örök emlékü ünnepé lett. — Erdély nagynevű püspöke, nagyméltóságú és főtisztelendő Lönhart Ferencz kegyelmes főpásztor, mint kegyur, által alapított piski hitközség temploma felszentelésének első év fordulója a dicső magyar nemzet ez országos ünnepén a legszebb vallásos buzgalom és hazafias lelkesültség közepett lön megülve. Már az ünnep előestéjén nemzeti lobogókkal díszített templom és indóház hirdeti fennen, hogy nagy ünnepe van a derék piskieknek. A nagy nap reggelén hajnali harangszóval mozsarak dör-gése adá tudtul a bérczes vidéknek, hogy felpirkadt a várva várt virradat. A helyi zenekar sem késett még a lakosok apraját is felserkenteni morphaeus édesen ölelő karjai közül, miszerint mindenkit talpon találjon a dicső nap reggele.

Megállapított programm szerint 7 óraker csendes mise mondatott, a melyen a vidékről ide zarándokoltak ájtatos gyonás után szentáldozásukat végezték. — E szent misét ftdő Dr. Tódor József hittanár ur, mint a piskiek szeretettje, végezte, a mely alatt Pawlasz Emi kis-asszony orgonált első fellépése alkalmából ugy, hogy sok öreg kántor irigyelhetné zene tudományát. — Ezentul az ájtatoskodók zöne a templomban és a kerítésben csoportosult — még egy szent misét a nagy mise előtt hallgatandó, melyet a helybeli plebános mondott egyik helybeli papnövendék jó sikerü orgona kísérete mellett. — Alig volt kilencz óra, nár tódult a hívő sereg, hogy helyet kaphasson. Féltzikor az első harangszó után a templom udvarán megszólalt a zene és beharangszóig vallásos meg nemzeti darabok eljátszásával lelkesítette az ünnepelni kész népet. Beharangszó után elnémult a zene és orgona s megszólalt az ünnepi szónok, ftdő Dr. Tódor József kitünő hittanár, mint irám, a piskiek kedvence, és szóllott egy óráig tartó fenkelt beszédeben a valódi műveltségről ugy, a mint lelkesültsége, szakértelem, a mely Erdélyben ismeretes, azt magával hozta; ugy hogy a piskiek fogadkoznak, miszerint soha sem felejtik el. — Az ünnepélyes szent misét ftdő Weber Béla kerületi főesperes ur, mint a piskieknek volt gondos lelkipásztora tartotta díszes segédlettel, a melynél a sekrestyési teendők

főszerepét az önként buzgón vállalkozó és vallásos lelkületű Pazorek azon odaadással végezte, a mely nála e lapok olvasói előtt már is ismeretes, míg Ulrich a kedves gyermekekkel a karban szépen működött. A gyönyörűen sikerül isteni tisztelet után a zenekar újból rákezdet egy magyar zamatu indulóra, melynek hangjai mellett kiki meghatottan haza ment. A papság pedig a gondnok, tks. Fehérvári István főmérnök és műhely főnök ur névnapját ment üdvözölni, a kitől nagyságos daruvári Paulé Iván állomás főnök és egyházi főgondnok ur kalauzolása mellett az állomási étterembe vonult a meghívott asztaltársaság, a mely izletes ételek és józamatu italok, de kivált az ünnep nagyszerü hatása következtében lelkes toasztokban éltette azokat, kik Piskinek e nagy örömnapot szereznü kegyeskedtek, kiknek élén teljes magaslatban áll dusan áldozatkész és fenkelt szellemü Püspök urunk ő Excelentiája, kinek mint napnak körében a ki-ebb fényü csillagok, mint a kerületi esperes, a piskiek „herzpinklije“ és az állomási főnök, mint főgondnok, csoportosulnak. A három óraker tartott vespervas után, melyet a cseréshondoli lelkész, ntdő Steinhauer végezt, ki számos hívével volt szives zászló alatt magasztos ünnepünkre megjelenni, az állomási kertben programm szerint népünnep rendeztetett, a hol az uri nép az iparos néppel együtt örvendezett a szépen sikerült örömnünnep felett. — Az egyháztanács szép buzgalommal tett meg mindent arra vonatkozólag, hogy minden a maga rendjén legyen, kivált a főgondnok nagyságos daruvári Paulé Iván ur végezte az orosz lány részt az ünnep emelésében, szép számban voltak a vidékről is u. m. Cseréshondol, Kudzsir, Hunyad, Petrozsény, Szászváros és Déváról az ünnepélyen jelen. Ftdő Pál István tanár ur, nsgos Lönhárt Mari kis-asszony és ts. Schenk József ur Fehérvárról voltak szivesek átrándulni. Igy folyt le az első bucsuja Piskinek. És kinek köszönhetjük mindezt? Ó Excelentiájának, Erdély nagy Püspökének, kit az Ur hosszú és boldog élettel áldjon meg. Isten velünk.

— **Vidéki levél.** Mélyen tisztelt Főszerkesztő ur! Várva-váram avatottabb tollakból egy örömteljes, gyönyörü ünnepély jelzését, mely még mult hó 31 én ragadta mintegy el Futásfalva község lakóit, valamint az oda se-reglett szomszéd falvák népeit is; azonban ez ideig mindhiába vártam. . . Azért — habár az itt érintett oknál fogva egy kissé későn — bátorkodom Főtisztelendő Főszerkesztő ur kegyes engedelmeiből becses lapjában e lefolyt lélekemelő ünnepélyről röviden megemlékezni, anynyival is inkább, mert egy ily magasztos ünnepély az ünnepelet életében nagy forduló pontot szokott képezni, legkivált meg azért, mivel Futásfalva kis községe ily emlékezetes ünnepélyt ember-emlékezet óta még nem látott, nem élvezett. — Említett napon mutatta be ugyanis nagyontiszt. Lukács Vilmos ujéldozár a futásfalvi ékes templomban, melynek kiváló tisztasága és elragadó fényesége az ottani plebános ur ügybuzgalmát és lankadhatatlan fáradozását a legpraegnásabban hirdeti, első zsenge szent áldozatát a Mindenhatóknak. — Nem csoda tehát, hogy ama napnak már reggelén szokatlan élénkség, sürgés-forgás vala látható nevezett község nagyja és apraja között, kik seregelve-seregleték az ujáldozár szülőházához

pedve várván a perczet, melyben a megható ünnepély kezdetét veszi. — El is érkezett végre a várva-várt pillanat, fél 11 óra tájt, mikor is környezve a primitiáns több paptársra és a hívek seregétől megindult a menet ünnepélyesen a szülői háztól az Isten háza felé, hova — daczára a mintegy varázsütésre előtermett égzengésnek és az ezt csakhamar követő szakadó zápornak a legkisebb megázás nélkül eljutva s hol a primitiáns által intonált „Veni sancte“ kedves éneket elzengve, megkezdette újáldozár a kerületi főesperes urnak betegeskedés miatti meg nem jelenhetése folytán főtiszt. Gidófalvy Gergely cz. főesperes ur vezetése — és a többi szép számban megjelent paptársak segédkezése mellett a vérnélküli legszentebb áldozat bemutatását az egek Urának. — Evangelium után szószékre lépett Ntiszt. Tamás Dávid alcsernátoni plebános és tartott egy — a velökig ható lelkes beszédet, fejtegetvén röviden, de találon és remek fordulatokkal a kath. papság befolyását a társadalomra.

E szent beszéd és a zsergeáldozat végeztével az áldásosztás következett. Oh, mily elérzékenyítő jelenet vala, midőn a papságnak egyenkinti megáldása után az özvegy édes anyja feje fölé terjedének ki a primitiáns kezei! Csaknem zokogásban fojlának az özvegy szeméből alááuló könyvek, melyek nem az özvegyeségi gyász és bánat, hanem mint ő is mondá a feletti örömkönnyei valának, hogy elvesztett tarsa helyett atyát nyert már fiában. — A két testvérré és néhány rokonra egyenkint, — a népre pedig általános adott áldás után visszatértünk ünnepélyes menetben a szülői házhoz, hol nemsokára a gazdagon rakott asztalok köré telepedénk mintegy 50–60-an, hogy valamint az Istenházában lelki, úgy most testi éhünket kielégítsük. Mondanom sem kell, hogy csakhamar csáponгани kezdett a jókedv s a nemes szívértetek és jókívánalmak lelkes hangokban törtek elő a keblekből.

Már a második fogásnál kegyeletesen emlékezett meg primitiáns Püspök urunk ő nagyméltóságáról, mit állva hallgatott végig a vendégkoszoru. Erre manuductor említett cz. főesperes ur köszöntötte az új misést ékes szavakban, majd a primitiánsnak manuductor urra mondott köszöntése után, ki kegyes volt őt az Ur oltáránál szakavatottan vezetni, éltette Kovács Elek polyáni alesperes-plebános ur az új áldozár özvegy édes anyját stb. stb. Így folyt tovább mindinkább fokozódó kedélyesség közepett az ebéd fűszerezve talpraesett toásztok, — egy czigánybanda tussai és fel-fel villanyozó nótái által — csaknem napleáldozásig, mikor bucsut vevénk mi is a primitiáns iránt keblünkben érzett ama hő óhaj kifejezésével, hogy miként a papi tiszt iránt szívében régóta táplált vágya már betölt, úgy teljesüljön minden jó iránti ezutáni vágya is! Faxit Deus!

S z e m t a n u.

I R O D A L O M.

— **Csikmegye földrajza** a földrajz elemeivel. A miniszteri tantervnek megfelelőleg a népiskolák III-ik osztálya számára írta Józsa Sándor tanító; második, teljesen átdolgozott kiadás. Megrendelhető Györgyjakab Mártonnál Csikszeredában. Ára 18 kr. — Lapunk ezen könyvről már az első kiadás alkalmával ajánlólag emlékezett meg. —

Ugyan Józsa Sándor ezen művéhez egy nagyon használható térképét Csikmegyének készítette el és árát 20 krban szabta meg. Ajánljuk mind a két művét, azon megjegyzéssel, hogy Kotormány sem a könyvben nincs meg, sem a térképben.

— **Borromaeus**, kath. hitszónoklati havi folyóirat Szerkeszt: és kiadja Horváth Lajos győr újvárosi plébános. I. évf. X. füzet; — ára egész évre 4 frt.

— **Isten igéje** szent beszédekben. Szerkeszti Jagicza Laos ravazdi lelkész. XII. évfolyam. 9. füzet; ára egész évre 2 frt.

— **Katholikus Hitoktatás**, havi folyóirat a hitoktatás elméleti és gyakorlati művelésére. Szerkeszti és kiadja Fonyó Pál. II. évf. Augusztus havi füzet. Tartalma gazdag; ára egészévre 3 frt. A szerkesztő lakása: Sükösd. (Pestmegye.)

— A Brassó belvárosi rom. kath. főleml-tanoda **III. Értesítője** az 1886–87. tanévről. Kiadta Biró Sándor főel. vezető tanító. Az értesítő elején értekezés van a modern házi nevelés hibáiról Spaller Józseftől.

— **Józsa Sándor** gyergyó-ditrói rom. kath. tanító hosszas fejtörés után a számtani tanításnak a népiskolákban új módszerét találta ki és arról könyvet írt, melynek a címe: Számtani módszertan. Az új módszer, mely a tanítást nagyon megkönnyíti, a terjesztett kézirat után egyes tanítói körökben már is ismeretes, de most a könyv sajtó alá rendeztetik és többé kéziratban senkinek sem adatk. Jelen — sajtó alá adott füzet az I.—II. elemi osztály tananyagát foglalja magában és ára 1 frt. 40 kr. a többi füzet, vagyis a többi osztály tananyagának feldolgozása olcsóbb leend, mert ott a magyarázó ábrák és rajzok metszetei már nem kerülnek külön költségbe. A megrendelések szerzőhöz Gyergyó Ditróba (Csik-megye) küldendők. A kik a pénzt előre beküldik, a könyvet bérmentve kapják meg. Felhívjuk rá a tanügy munkásainak figyelméi.

A NAPI ESEMÉNYEK KÖRÉBŐL.

— **Jótekonyság.** Püspök ur ő nagyméltósága a hátszegi leányiskola részére 322 frt; az orsovai magyar dalkörnek 10 frt; segélyezésekre 80 frtot kegyeskedett adományozni. Nygáságos Andrásy István apátkanonok ur a helybeli székesegyháznak 20 frt; a papnöveldének 300 frt; a papi nyugdíjalapnak 300 frt, a helybeli irlalmas nénék intézetének 300 frt és a lector-kanonoki lakás fentartására 200 frtot adományozott.

— **Személyzetiek.** Dr. Lukács Antal kolozsvári segédlelkész marosújvári expositus segédlelkész lett. Segédlelkészekül áthelyeztettek: Dóczy András Csik-Csatószegről Kolozsvárra, Jánosy Antal Gyergyószentmiklósról Gelenczére, Kóródy Péter ujmisés csikcsatószegi és Lukács Vilmos ujmisés gyergyószentmiklósi segédlelkészeknek nevezettek ki. Fülel Szántó Lajos marosújvári expositus segédlelkész ideiglenesen nyugalmazva helyeztetett. — Duha Odön volt deézsaknai lelkész, t. hó 22-én élete 30-ik pap-ságának 8-ik évében az Urban elhunyt.

— **Szt. Lajos napja Kalocsán.** Kalocsa város közönsége a város kivilágítása által is kívánta szeretett főpásztorra fm. és ft. dr. Haynald Lajos bibornok-érsek ur ő emja iránt való kegyeletét s hódolatát kifejezni, ki

nevezett napon ülte meg dicső védszentjének ünnepét. Fogadja ő Emja mint kegyelmes Metropolitánk, ezen szép alkalmából csekélységünk részéről is a legmélyebb tisztelettel párosult hódolatunkat!

— **Püspöki beigtatás.** Nm. és ft. dr. Schluach Lőrincz volt szatmári most nagyváradí lar. szert. püspök ur ő excellentiája f. hó aug. 24-én foglalta el új püspöki székét s ugyanaznap ment végbe a legnagyobb fényvel beigtatása is. Egy ország szeme-szive csüng a nagy tudomány és fönkelt lelkületű, aranszajú Főpapon tele várakozással. Adja az éj, hogy nagy szelle nének országra szóló alkotásai alatt sokáig rendületlenül megálljon a kemény munka által oly annyira igénybe vett physicum is. — Ad plurimos annos!

— **Új püspök.** A nm. és ft. Schuszer Constantin kassai püspök ur ő exjának váci püspökké történt kinevezetése által üresedésbe jött kassai püspöki székre **Bubics** Zsigmond cz. püspök és nagyváradí kanonok reveztetett ki.

— **Egy istenes Főpap jubileuma.** Nm. és ft. **Bonnáz** Sandor csanádi püspök ur ő excja f. hó 17-én ülte meg Temesvárott a legnagyobb csendben, de szeretett egyházmegyéjének annál bensőbb örvendezése között ötvenéves áldozári jubileumát. A kitünő főpap 27 éves püspöksége alatt 36 új templomot építtetett s csaknem kétmillióra rug amaz összeg, melvet különféle jótékony cseleokra fordított. — Szívünk egész melegével óhajtuk: Dominus conservet eum!

— **Új udvari káplánek.** Ő császári és apostoli királyi felsége. f. évi aug. 10-án kelt legfelső elhatározásával dr. Csernoch János primási titkárnak Esztergomban, dr. Kisfaludy Árpád-Béla theologiai tanárnak a budapesti egyetemen és dr. Wolafka Nándor budapesti papneveldei tanulmányi felügyelőnek és theologiai helyettes tanárnak az otrani egyetemen az udvari kápláni czimet díjmentesen adományozni méltóztatott. Fogadják a kitüntettek ez uton is a legőszintébb gratulatiót e lapok főszerkesztőjétől, mint egykori igénytelen kollegájoktól! Hasonló kitüntetés érte ugyancz en alkalommal dr. Párvy Sándor egri érseki titkárt és zsinatvizsgálót.

— **Beiratások a brassói róm. kath. főlelmi tanodába** az 1887—88. tanévre f. év szeptember hó 1. és 2-án d. e. 8—12-ig, d. u. 2—5 óráig, szeptember 3-án pedig d. e. 8—12 óráig történnek, míg ugyane napon d. u. 2—4-ig a pót és felvételi vizsgálatok tartatnak meg a IV. fiu-osztály helyiségében. Tandíj vallás és nemzetiség különbség nélkül felévre 2 frt. egész évre 4 frt., mely összeg legalább felerészben a beiratásnál előre kifizetendő. — Kik szegénységüket hitelen bizonyítják, a tandíj-fizetés alól részben vagy teljesen felmentenek. A rendes oktatás szeptember 5-én veszi kezdetét. Az igazgatóság.

— **Gyászhir.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést: Alólirottak a szívnek legmélyebb fájdalommal jelentik, hogy a szeretett jó testvér, sógor és rokon Du-

ha **Ödön** dézsaknai nyugalmazott róm. kath. lelkész f. hó 22-én reggel 10 órakor, élete 30 ik, áldozársága 8-dik évében, a haldoklók szentségének áhitatos felvételével, tüdősorvadás következtében, csendesen elhunyt. A megboldogultnak földi részei folyó hó 24-én d. e. 10 órakor fognak a róm. kath. szertartás szerint, Kül-Torda utca 28. számú háztól, a közös sirkertbe örök nyugalomba tételni, halhatatlan lelkeért az engesztelő szent-mise-áldozat ugyanaz nap d. e. 11 órakor, a plébánia-templomban az egek urának bemutattni, mely mindkét végülisztelettelre rokonok és ismerősök szomoruan meghívtnak, Az örök világosság fényeskedjék neki! Kolozsvárt, 1887. augusztus 23. Duha Kristóf és neje Fidler Matild; Duha Gerő és neje Bozdinffy Gizella; Duha Márton és neje Paskuj Borcsa; Duha Teréz és férje Papp Miklós, mint testvérei, sógornői és sógora.

— **A magyar királyi államvasutak városi menetjegy irodája** Brassóban egy érdekes és előnyös keleti K é j u t a z á s r a : Brassó - Constantza—Brassó, B assó—Constantza—Konstantinápoly—Brassó irányban programot és felhívást adott ki. Az első ut ára II. oszt. vasuti és I. oszt. gőzhajói jeggyel és teljes program-szerű elszállásolással: 60 frt; az utazási tartam 6 nap. A második ut tartama 9 nap, kerül az előbbi előnyök mellett 120 frtba. A kiadott program megkapható a magy. kir. államvasutak városi menetjegy irodájában Brassóban. Indulási Brassóból f. é. augusztus 31-én reggeli 5 óra 37 perczkor a gyorsvonatra!

— **Pályázat.** Károlyfehérvárt a róm. kath. főlelmi fiu iskolánál az egyik tanító állomás lemondás folytán — üresedésbe jöven arra ezennel folyó évi Szeptember hó 15 ik napjáig terjedő határidővel pályázat hirdetik. Ezen állomás évi javadalma a tandíjjal együtt 377 frt. Ezen kívül természetbeni lakás az iskolával egy épületben, esetleg megfelelő lakásból. A tanító teendője pedig az első és második osztályt egy tanteremben vezetni. A kinevezendő tanító csak egy próba év után állandósíttatik Pályázni kívánók kellőleg felszerelt folyamodványukat a kitett határidőn belül az erdélyi püspöki hivatalhoz küldjék be. Károlyfehérvárt 1887. Aug. 26-án A püspöki hivatal.

— **Pályázat.** A sárpataki róm. kath. kántortanítói állomás, — melylyel a sekrestyési és harangozási teendők is járnak — üresedésbe jöven, arra ezennel pályázat nyitattik. — Ezen állomás jövedelmei a következők; a) az erdélyi róm. kath. iskolák alapjából évi 48 frt 82 kr. havi utólagos részletekben; b) a szegény kántortanítók alapjából évi 21 frt; c) Püspök urunk ő nagyméltóságának uradalmi magánpénztárából 50 frt negyedévi részletekben; d) a Püspök megyei kiegészítő pénz alpból évi 100 frt. negyedévi részletekben; e) az egyházközségi takarékmagtárból 27 litervéka törökbuza és 2 véka buza. — Ezen kívül van egy szobából álló tisztességes lakás, egy kis kamra, és 100 [ ] veteményes kert. Az ezen állomást elnyerni óhajtok felhívtnak, miszerint folyamodványaikat az iskolaszékhez intézve, — keresztlevéllé, tanítói oklevéllel s netán eddigi alkalmaztatásukról szóló bizonyítványnyal ellátva szeptember hó 25-éig alírott iskolaszéki elnökhöz nyuítsák be. (A személyes megjelenés előnyt nyujt.) Sárpatak (u. p. Segesvár) 1887. augusztus 21-én. Both Demeter róm. kath. lelkész és iskolaszék elnöke.

Kiadja: Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat. Felelős szerkesztő: Dr. TÓDOR JÓZSEF.
Szerkesztőtársak: Dr. CSERNI BÉLA, PAL ISTVAN, STRAUBERT ÖDÖN, Dr. VERESS FERENCZ.

Nyomatott a piisp. lye. nyomda gyorsajtóján Gyulafehérvárt.